Repertoriul jurisprudenței

CONCLUZIILE AVOCATULUI GENERAL
DOMNUL MANUEL CAMPOS SÁNCHEZ-BORDONA
prezentate la 12 noiembrie 2020[1]

Cauzele conexate C-354/20 PPU și C-412/20 PPU

L. și P.,
în prezența:
Openbaar Ministerie

[cereri de decizie preliminară formulate de rechtbank Amsterdam (Tribunalul din Amsterdam, Țările de Jos)]

„Trimitere preliminară – Procedură preliminară de urgență – Cooperare judiciară în materie penală – Mandat european de arestare – Decizia-cadru 2002/584/JAI – Predarea persoanei plasate în detenție către autoritatea judiciară emitentă – Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene – Articolul 47 – Drept de acces la o instanță independentă și imparțială – Deficiențe sistemice sau generalizate în ceea ce privește independența puterii judecătorești din statul membru emitent”

1. Curtea a statuat deja care este momentul în care autoritatea judiciară de executare a unui mandat european de arestare („MEA”) sesizată în conformitate cu Decizia-cadru 2002/584/JAI[2] poate suspenda predarea persoanei în cauză dacă se stabilește existența unui risc real de încălcare a drepturilor sale fundamentale.

2. Curtea, reunită în Marea Cameră, a admis că printre încălcările acestor drepturi susceptibile să justifice nepredarea persoanei în cauză se numără încălcarea dreptului la un proces echitabil (articolul 47 din Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene, denumită în continuare „carta”). Acest lucru se poate întâmpla atunci când deficiențele sistemice sau generalizate cu privire la independența instanțelor din statul emitent al MEA repun în discuție acest drept fundamental[3].

3. Pentru a ajunge la acest rezultat, Curtea a adoptat, în Hotărârea Minister for Justice and Equality (Deficiențele sistemului judiciar), aceeași metodă pe care a utilizat-o anterior în cazul unor deficiențe sistemice sau generalizate care afectau nu independența instanțelor, ci situația închisorilor, care putea afecta la rândul său demnitatea persoanei a cărei predare era decisă în cadrul unui MEA[4].

1 Limba originală: spaniola.

2 Decizia-cadru a Consiliului din 13 iunie 2002 privind mandatul european de arestare și procedurile de predare între statele membre (JO 2002, L 190, p. 1, Ediție specială, 19/vol. 6, p. 3), astfel cum a fost modificată prin Decizia-cadru 2009/299/JAI a Consiliului din 26 februarie 2009 (JO 2009, L 81, p. 24) (denumită în continuare „decizia-cadru”).

3 Hotărârea din 25 iulie 2018, Minister for Justice and Equality [C-216/18 PPU, EU:C:2018:586, denumită în continuare „Hotărârea Minister for Justice and Equality (Deficiențele sistemului judiciar)]”.

4 Hotărârea din 5 aprilie 2016, Aranyosi și Căldăraru (C-404/15 și C-659/15 PPU, EU:C:2016:198, denumită în continuare „Hotărârea Aranyosi și Căldăraru”).

4. Potrivit acestei metode, autoritatea judiciară de executare a unui MEA trebuie să verifice în mod concret și precis dacă, pe lângă deficiențele sistemice și generalizate care afectează independența instanțelor statului emitent, există motive serioase și întemeiate de a crede că, în cazul în care ar fi predată, persoana căutată riscă să fie expusă unei încălcări a dreptului pe care i-l conferă articolul 47 din cartă.

5. Rechtbank Amsterdam (Tribunalul din Amsterdam, Țările de Jos) solicită să se stabilească dacă, în prezența unei agravări a deficiențelor generalizate în administrarea justiției poloneze, ulterioară Hotărârii Minister for Justice and Equality (Deficiențele sistemului judiciar), poate refuza predarea solicitată de o instanță a acestei țări fără a fi necesar să se examineze în detaliu împrejurările concrete ale MEA.

6. Pentru motivele pe care le vom prezenta în continuare, vom propune Curții să confirme jurisprudența stabilită în Hotărârea Minister for Justice and Equality (Deficiențele sistemului judiciar). Împărtășim, așadar, poziția adoptată în această cauză de Openbaar Ministerie (Ministerul Public, Țările de Jos), de guvernele belgian și irlandez, precum și de Comisie [5].

I. Cadrul juridic

A. Dreptul Uniunii

1. Tratatul privind Uniunea Europeană

7. Articolul 7 prevede:

„(1) La propunerea motivată a unei treimi din statele membre, a Parlamentului European sau a Comisiei Europene și cu aprobarea Parlamentului European, Consiliul, hotărând cu o majoritate de patru cincimi din membrii săi, poate să constate existența unui risc clar de încălcare gravă a valorilor prevăzute la articolul 2, de către un stat membru. Înainte de a proceda la această constatare, Consiliul audiază statul membru în cauză și îi poate adresa recomandări, hotărând după aceeași procedură.

Consiliul verifică cu regularitate dacă motivele care au condus la această constatare rămân valabile.

(2) Consiliul European, hotărând în unanimitate la propunerea unei treimi din statele membre sau a Comisiei Europene și cu aprobarea Parlamentului European, poate să constate existența unei încălcări grave și persistente a valorilor prevăzute la articolul 2, de către un stat membru, după ce a invitat acel stat membru să-și prezinte observațiile.

(3) În cazul în care a fost făcută constatarea menționată la alineatul (2), Consiliul, hotărând cu majoritate calificată, poate decide să suspende anumite drepturi care îi revin statului membru în cauză în urma aplicării tratatelor, inclusiv dreptul de vot în Consiliu al reprezentantului guvernului acelui stat membru. Procedând în acest fel, Consiliul ține seama de eventualele consecințe ale unei astfel de suspendări asupra drepturilor și obligațiilor persoanelor fizice și juridice.

Obligațiile care îi revin statului membru în cauză în temeiul tratatelor rămân obligatorii în orice situație pentru statul membru respectiv.

[…]”

5 Guvernul Poloniei contestă premisa majoră a argumentației cuprinse în decizia de trimitere, dar susține că răspunsurile la întrebările formulate în aceasta reies în mod direct din Hotărârea Minister for Justice and Equality (Deficiențele sistemului judiciar).

2. Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene

8. Articolul 47 („Dreptul la o cale de atac eficientă și la un proces echitabil”) prevede:

„Orice persoană ale cărei drepturi și libertăți garantate de dreptul Uniunii sunt încălcate are dreptul la o cale de atac eficientă în fața unei instanțe judecătorești, în conformitate cu condițiile stabilite de prezentul articol.

Orice persoană are dreptul la un proces echitabil, public și într-un termen rezonabil, în fața unei instanțe judecătorești independente și imparțiale, constituită în prealabil prin lege. Orice persoană are posibilitatea de a fi consiliată, apărată și reprezentată.

[…]”

3. Decizia-cadru 2002/584

9. Considerentul (10) enunță:

„Mecanismul [MEA] se bazează pe un grad ridicat de încredere între statele membre. Punerea în aplicare a acestuia nu poate fi suspendată decât în caz de încălcare gravă și persistentă de către unul din statele membre a principiilor enunțate la articolul 6 alineatul (1) [TUE], constatată de Consiliu, în aplicarea articolului 7 alineatul (1) din tratatul menționat anterior și cu consecințele prevăzute la alineatul (2) din același articol.”

10. Articolul 1 („Definiția mandatului european de arestare și obligația de executare a acestuia”) prevede:

„(1) Mandatul european de arestare este o decizie judiciară emisă de un stat membru în vederea arestării și a predării de către un alt stat membru a unei persoane căutate, pentru efectuarea urmăririi penale sau în scopul executării unei pedepse sau a unei măsuri de siguranță privative de libertate.

(2) Statele membre execută orice mandat european de arestare, pe baza principiului recunoașterii reciproce și în conformitate cu dispozițiile prezentei decizii-cadru.

(3) Prezenta decizie-cadru nu poate avea ca efect modificarea obligației de respectare a drepturilor fundamentale și a principiilor juridice fundamentale, astfel cum sunt acestea consacrate de articolul 6 [TUE]”.

11. Articolul 6 („Stabilirea autorităților judiciare competente”) prevede:

„(1) Autoritatea judiciară emitentă este autoritatea judiciară a statului membru emitent care este competentă să emită un mandat european de arestare, în conformitate cu dreptul acestui stat.

(2) Autoritatea judiciară de executare este autoritatea judiciară a statului membru de executare care este competentă să execute mandatul european de arestare, în conformitate cu dreptul acestui stat.

(3) Fiecare stat membru informează Secretariatul General al Consiliului despre autoritatea judiciară competentă în conformitate cu dreptul intern.”

12. Articolele 3, 4 și 4a enumeră motivele de neexecutare obligatorie și facultativă a MEA.

13. Articolul 15 („Decizia de predare”) prevede:

„(1) Autoritatea judiciară de executare decide, în termenele și în condițiile stabilite în prezenta decizie-cadru, predarea persoanei.

(2) În cazul în care autoritatea judiciară de executare consideră că informațiile comunicate de statul membru emitent sunt insuficiente pentru a-i permite să decidă predarea, aceasta solicită furnizarea de urgență a unor informații suplimentare necesare, în special în legătură cu articolele 3-5 și 8, și poate stabili o dată limită pentru primirea acestora, ținând cont de necesitatea de a respecta termenele stabilite la articolul 17.

(3) Autoritatea judiciară emitentă poate, în orice moment, să transmită toate informațiile suplimentare utile autorității judiciare de executare.”

B. Dreptul național

14. Decizia-cadru a fost transpusă în dreptul neerlandez prin Wet tot implementatie van het kaderbesluit van de Raad van de Europese Unie betreffende het Europees aanhoudingsbevel en de procedures van overlevering tussen de lidstaten van de Europese Unie[6] din 29 aprilie 2004[7], modificată prin Legea din 22 februarie 2017[8].

II. Litigiile și întrebările preliminare

A. Cauza C-354/20 PPU

15. La 7 februarie 2020, officier van justitie (Ministerul Public, Țările de Jos) a sesizat instanța de trimitere cu o cerere de executare a unui MEA emis la 31 august 2015 de Sąd Rejonowy w Poznaniu (Tribunalul Districtual din Poznan, Polonia) în vederea arestării și a predării unui resortisant polonez, fără domiciliu și fără reședință în Țările de Jos, în scopul efectuării urmăririi penale pentru trafic de stupefiante și pentru deținerea unei cărți de identitate false.

16. La 24 martie 2020, rechtbank Amsterdam (Tribunalul din Amsterdam) a suspendat judecarea cauzei pentru ca persoana căutată și Ministerul Public să formuleze observații cu privire la cele mai recente evenimente survenite în Polonia în legătură cu statul de drept, precum și cu privire la eventualele consecințe ale acestora asupra predării respectivei persoane, în lumina Hotărârii Minister for Justice and Equality (Deficiențele sistemului judiciar).

17. La 12 iunie 2020, după prezentarea acestor observații, rechtbank Amsterdam (Tribunalul din Amsterdam) a solicitat Ministerului Public să adreseze anumite întrebări instanței emitente. Aceasta a răspuns la întrebările adresate, cu excepția celor adresate Sąd Najwyższy (Curtea Supremă, Polonia), solicitând instanței de trimitere să le adreseze direct Sąd Najwyższy (Curtea Supremă).

18. Ministerul Public a adresat Sąd Najwyższy (Curtea Supremă) întrebările care o priveau, fără a primi însă un răspuns.

6 Legea de punere în aplicare a Deciziei-cadru a Consiliului Uniunii Europene privind mandatul european de arestare și procedurile de predare între statele membre ale Uniunii Europene.

7 Stb. 2004, nr. 195.

8 Stb. 2017, nr. 82.

19. În acest context, rechtbank Amsterdam (Tribunalul din Amsterdam) a adresat Curții următoarele întrebări:

„1) Decizia-cadru […], articolul 19 alineatul (1) al doilea paragraf TUE și/sau articolul 47 al doilea paragraf din cartă se opun ca autoritatea judiciară de executare să execute un MEA emis de o instanță atunci când, ulterior emiterii acestui MEA, legislația națională a statului membru emitent a fost modificată astfel încât instanța nu mai îndeplinește cerințele de protecție jurisdicțională efectivă deoarece această legislație nu mai garantează independența sa?

2) Decizia-cadru […] și articolul 47 al doilea paragraf din cartă se opun ca autoritatea judiciară de executare să execute un MEA atunci când aceasta a constatat că în statul membru emitent există pentru fiecare persoană suspectată – și, prin urmare, și pentru persoana căutată – un risc real de încălcare a dreptului său fundamental la o instanță judecătorească independentă, indiferent de instanțele din acest stat membru competente în ceea ce privește procedurile împotriva persoanei căutate, de situația sa personală, de natura infracțiunii care dă naștere urmăririi penale și de contextul factual pe care se întemeiază MEA, risc legat de faptul că instanțele judecătorești ale statului membru emitent nu mai sunt independente ca urmare a unor deficiențe sistemice și generalizate?

3) Decizia-cadru […] și articolul 47 al doilea paragraf din cartă se opun efectiv ca autoritatea judiciară de executare să execute un MEA atunci când a constatat că:

– în statul membru emitent, pentru fiecare persoană suspectată există un risc real de încălcare a dreptului său fundamental la un proces echitabil, care este legat de deficiențe sistemice și generalizate referitoare la independența justiției din statul membru respectiv, și,

– prin urmare, aceste deficiențe sistemice și generalizate nu numai că sunt susceptibile să afecteze, ci și afectează efectiv instanțele judecătorești din acest stat membru competente să soluționeze proceduri inițiate împotriva persoanei căutate și

– există, așadar, motive serioase și întemeiate de a crede că persoana căutată va fi expusă unui risc real de a i se încălca dreptul fundamental la o instanță judecătorească independentă și de a aduce astfel atingere substanței dreptului său fundamental la un proces echitabil,

chiar dacă, independent de aceste deficiențe sistemice și generalizate, persoana căutată nu a exprimat preocupări concrete, iar situația sa personală, natura infracțiunii care dă naștere urmăririi penale și contextul pe care se întemeiază MEA, independent de aceste deficiențe sistemice și generalizate, nu conduc la temerea că puterea executivă și/sau puterea legislativă exercită în mod concret presiuni în cadrul procedurii penale în cauză sau influențează această procedură?”

B. Cauza C-412/20 PPU

20. La 23 iunie 2020, officier van justitie (Ministerul Public, Țările de Jos) a sesizat instanța de trimitere cu o cerere de executare a unui MEA emis la 26 mai 2015 de Sąd okręgowy w Sieradzu (Tribunalul Regional din Sieradz, Polonia), în vederea arestării și a predării unei persoane condamnate de o altă instanță poloneză la o pedeapsă privativă de libertate [9].

21. La 17 august 2020, persoana căutată a solicitat acestei instanțe să aștepte răspunsul Curții la întrebarea preliminară adresată în cauza C-354/20 PPU, iar Ministerul Public nu s-a opus.

9 În special pentru a executa cele șapte luni rămase dintr-o pedeapsă privativă de libertate de un an, pronunțată printr-o hotărâre din 18 iulie 2019 a Sąd Rejonowy w Wieluniu (Tribunalul Districtual din Wielun, Polonia), pentru amenințări și violență.

22. În urma unei ședințe care a avut loc la 20 august 2020, rechtbank Amsterdam (Tribunalul din Amsterdam) a decis să adauge o întrebare preliminară la cele prezentate în cauza C-354/20 PPU, cu următorul conținut:

„Decizia-cadru […], articolul 19 alineatul (1) al doilea paragraf [TUE] și/sau articolul 47 al doilea paragraf din [cartă] se opun într-adevăr ca autoritatea judiciară de executare să execute un MEA emis de o instanță, în condițiile în care acea instanță nu îndeplinește și la momentul emiterii MEA nu mai îndeplinea cerințele de protecție jurisdicțională efectivă întrucât legislația statului membru emitent nu garantează independența acelei instanțe și nu o mai garanta la momentul emiterii MEA?”

III. Procedura în fața Curții

23. Cererile de decizie preliminară au fost înregistrate la Curte la 31 iulie 2020 (cauza C-354/20 PPU) și la 3 septembrie 2020 (cauza C-412/20 PPU).

24. Curtea a acceptat să judece cererile de decizie preliminară în procedură de urgență și le-a conexat.

25. Au depus observații scrise reprezentanții persoanelor căutate, Ministerul Public, guvernele Țărilor de Jos și Poloniei, precum și Comisia. Toți aceștia au participat la ședința publică, desfășurată la 12 octombrie 2020, la care au participat și guvernele belgian și irlandez.

IV. Analiză

A. Considerații introductive

1. Dispoziția aplicabilă din decizia-cadru

26. Atât dispozitivul, cât și motivarea deciziilor de trimitere se referă în general la decizia-cadru, fără a specifica articolul a cărui interpretare se solicită.

27. Totuși, la fel ca în cauza în care s-a pronunțat Hotărârea Minister for Justice and Equality (Deficiențele sistemului judiciar), din deciziile respective reiese că instanța de trimitere se referă la norma prevăzută la articolul 1 alineatul (3) din decizia-cadru.

2. Justificarea trimiterilor preliminare

28. În ordonanța în cauza C-354/PPU, rechtbank Amsterdam (Tribunalul din Amsterdam) afirmă că nu identifică motive pentru a refuza executarea MEA pentru niciunul dintre motivele prevăzute la articolele 3-5 din decizia-cadru [10]. Deși decizia de trimitere în cauza C-412/20 PPU nu cuprinde o asemenea observație, trebuie să se prezume că situația este aceeași.

29. Instanța de trimitere consideră însă că „schimbările recente în legislația Republicii Polone, care afectează independența puterii judiciare în această țară” [11], ar putea constitui un motiv suficient pentru a refuza executarea MEA. Ea ridică problema dacă aceste reforme legislative condiționează prin ele însele executarea MEA, din cauza riscului de a se aduce atingere dreptului persoanei căutate la un proces echitabil în fața unei instanțe judecătorești independente, garantat de articolul 47 din cartă.

10 Punctul 4 din decizia de trimitere în cauza C-354/20 PPU.

11 *Loc. ult. cit.*

30. Astfel cum s-a explicat în ordonanța în cauza C-354/20, anterior reformelor menționate și după pronunțarea Hotărârii Minister for Justice and Equality (Deficiențele sistemului judiciar), instanța *a quo* consideră că în Polonia există un risc real de a se aduce atingere dreptului respectiv, ca urmare a unor deficiențe sistemice sau generalizate care afectează independența puterii judiciare a acestui stat membru.

31. Pornind de la această premisă, rechtbank Amsterdam (Tribunalul din Amsterdam) obișnuia să examineze MEA emise de instanțele poloneze din dubla perspectivă stabilită în Hotărârea Minister for Justice and Equality (Deficiențele sistemului judiciar). Această metodă urmărea să stabilească a) dacă astfel de deficiențe ar putea afecta instanțele competente în ceea ce privește soluționarea procedurilor împotriva persoanei căutate și b), în cazul unui răspuns afirmativ, dacă ar exista motive serioase și întemeiate de a crede că această persoană ar fi expusă unui risc real de încălcare a dreptului său la o instanță judecătorească independentă.

32. Potrivit instanței de trimitere, un astfel de mod de a proceda ar putea să nu mai fie relevant, având în vedere reformele juridice aprobate în Polonia în ultimele luni. Aceste modificări ar avea drept consecințe că deficiențele sistemice și generalizate care afectează independența justiției poloneze sunt de așa natură încât dreptul la o instanță judecătorească independentă nu este garantat în privința niciunei persoane suspectate, indiferent de situația sa personală, de tipul infracțiunii pentru care este urmărită și de situația de fapt aflată la originea MEA.

33. În acest nou context, ar apărea posibilitatea de a se refuza executarea MEA fără a fi necesar să se examineze în mod specific dacă deficiențele sistemice au consecințe negative pentru instanțele *specifice* care trebuie să urmărească persoana căutată și dacă această persoană, ca urmare a situației sale personale, este expusă unui risc real de încălcare a dreptului său la un proces echitabil [12].

34. În decizia de trimitere în cauza C-412/20 PPU se subliniază, în plus, că, spre deosebire de cauza C-354/20 PPU, MEA a) a fost emis pentru executarea unei pedepse privative de libertate și b) a fost emis la 26 mai 2020, deci ulterior evenimentelor a căror evoluție ar demonstra o presiune sporită asupra independenței instanțelor poloneze.

B. Cu privire la fond

35. Întrebările instanței de trimitere care prezintă mai multă importanță sunt, în general, cele care privesc posibilitatea de a refuza executarea unui MEA în lipsa unor instanțe judecătorești independente în statul membru emitent, din cauza unor deficiențe sistemice sau generalizate care le afectează independența (a doua întrebare în cauza C-354/20 PPU și singura întrebare în cauza C-412/20 PPU).

36. În prezența unei astfel de situații generalizate, ar trebui să se decidă în continuare dacă executarea unui MEA poate fi refuzată chiar dacă „persoana căutată nu a exprimat preocupări concrete, iar situația sa personală, tipul infracțiunii care dă naștere urmăririi penale și situația de fapt pe care se întemeiază MEA […] nu conduc la temerea că puterea executivă și/sau puterea legislativă exercită în mod concret presiuni în cadrul procedurii penale în cauză sau influențează această procedură” (a treia întrebare în cauza C-354/20 PPU).

12 Această teză coincide cu cea propusă de High Court (Înalta Curte, Irlanda) în cauza C-216/18 PPU, Minister for Justice and Equality (Deficiențele sistemului judiciar), dar care nu a fost reținută de Curte. Avocatul general Tanchev, prezentând concluziile sale în această cauză (EU:C:2018:517), afirma că „instanța de trimitere apreciază că, într-o ipoteză în care deficiențele sistemului judiciar al statului membru emitent sunt deosebit de grave, adică în care acest stat membru nu mai respectă statul de drept, trebuie să refuze predarea fără a fi necesar să verifice dacă persoana în cauză va fi expusă unui asemenea risc” (punctul 98).

37. Răspunsul la aceste întrebări trebuie completat prin stabilirea momentului relevant pentru a se constata dacă instanța emitentă a unui MEA este independentă (prima întrebare în cauza C-354/20 PPU și singura întrebare în cauza C-412/20 PPU).

38. În opinia noastră, răspunsurile la a doua și la a treia întrebare în cauza C-354/20 PPU trebuie să preceadă, în mod logic, răspunsul la prima întrebare: numai după ce s-a admis că autoritatea judiciară de executare a unui MEA poate refuza executarea acestuia din cauza unor deficiențe sistemice sau generalizate care afectează independența judiciară a statului membru emitent se va putea ridica problema dacă această respingere se aplică și MEA emise înainte sau după ce asemenea deficiențe ajung la nivelul descris de instanța de trimitere.

1. Incidența deficiențelor sistemice sau generalizate în ceea ce privește independența instanțelor din statul membru emitent asupra executării unui MEA

39. Curtea a admis că, dincolo de ipotezele vizate în mod expres în decizia-cadru (articolele 3-5), executarea unui MEA poate fi de asemenea refuzată „în împrejurări excepționale”, care, prin gravitatea lor, impun limitarea principiilor recunoașterii și încrederii reciproce dintre statele membre, pe care se bazează cooperarea judiciară în materie penală.

40. Printre aceste „împrejurări excepționale” se numără cele care pot implica riscul ca persoana căutată să fie supusă unui tratament inuman sau degradant, în sensul articolului 4 din cartă [13], și de asemenea cele care evidențiază un risc real de încălcare a dreptului fundamental al persoanei respective la o instanță judecătorească independentă și, prin urmare, la un proces echitabil, consacrat la articolul 47 al doilea paragraf din cartă [14].

41. În ambele situații – și anume cele două cazuri asupra cărora Curtea s-a pronunțat până în prezent –, „împrejurările excepționale” impun să se stabilească existența unor „deficiențe sistemice sau generalizate” în statul membru emitent, fie în raport cu independența instanțelor sale, fie în raport cu situația anumitor grupuri de persoane sau a anumitor centre de detenție.

42. Constatarea existenței unor astfel de „împrejurări excepționale” revine autorității judiciare de executare, care trebuie să dispună în acest scop de „elemente obiective, fiabile, precise și actualizate în mod corespunzător” [15] care să demonstreze existența unor astfel de deficiențe sistemice sau generalizate.

43. Printre aceste elemente de apreciere, Curtea s-a referit în special la „elemente, precum cele care figurează într-o propunere motivată a Comisiei, adoptată în temeiul articolului 7 alineatul (1) TUE, care tind să demonstreze existența unui risc real de încălcare a dreptului fundamental la un proces echitabil […] ca urmare a unor deficiențe sistemice sau generalizate în ceea ce privește independența puterii judecătorești din statul membru emitent” [16].

13 Hotărârea Aranyosi și Căldăraru, punctul 104.

14 Hotărârea Minister for Justice and Equality (Deficiențele sistemului judiciar), punctul 59.

15 Hotărârea Aranyosi și Căldăraru, punctul 104.

16 Hotărârea Minister for Justice and Equality (Deficiențele sistemului judiciar), punctul 79.

44. Curtea a statuat că, în prezența unor astfel de „împrejurări excepționale”, autoritatea judiciară de executare poate pune capăt procedurii de predare instituite prin decizia-cadru. Prin urmare, este vorba despre un răspuns *excepțional* în contextul deciziei-cadru, care, repetăm, nu vizează alte motive de neexecutare decât cele prevăzute la articolele 3-5 din aceasta. Așadar, la *caracterul excepțional* al împrejurărilor constatate într-un stat membru, dreptul Uniunii reacționează de asemenea în termeni *excepționali* [17].

45. Or, acest *răspuns excepțional* are limitele sale, sub rezerva îndeplinirii anumitor condiții. *Caracterul excepțional* nu merge până la a impune neexecutarea automată a oricărui MEA emis de autoritatea judiciară a statului membru care suferă de deficiențe sistemice sau generalizate. Reacția dreptului Uniunii, oricât ar fi de gravă, este mai reținută, întrucât se traduce prin obligația autorității judiciare de executare de a verifica dacă, în împrejurările speței cu privire la care este chemată să se pronunțe, aceste deficiențe se pot materializa în încălcarea reală și efectivă a drepturilor fundamentale ale persoanei căutate.

46. Dacă deficiențele sistemice sau generalizate privesc independența judiciară, autoritatea judiciară de executare, după ce a constatat că acestea presupun un risc real de încălcare a dreptului la un proces echitabil, „trebuie, *într-o a doua etapă*, […] să aprecieze *în mod concret și precis* dacă, în împrejurările speței, există motive serioase și întemeiate de a crede că, în urma predării sale către statul membru emitent, persoana căutată va fi expusă acestui risc” [18].

47. În definitiv, posibilitatea de a refuza executarea unui MEA pentru alte motive decât cele prevăzute la articolele 3-5 din decizia-cadru presupune o examinare riguroasă, în sarcina autorității judiciare de executare, care este structurată în două etape:

– în prima etapă trebuie evaluat riscul real de încălcare a drepturilor fundamentale, având în vedere situația generală a statului membru solicitant;

– în a doua etapă, constatată mai sus, trebuie să se verifice, „în mod concret și precis”, dacă, ținând seama de împrejurările speței, persoana căutată riscă să îi fie încălcat dreptul fundamental.

48. Ceea ce preocupă în prezent instanța *a quo* este dacă agravarea deficiențelor sistemice sau generalizate în statul membru emitent poate determina înlăturarea celei de a doua etape a acestei duble examinări.

49. În caz afirmativ, nu ar fi necesar ca autoritatea judiciară de executare să examineze împrejurările speței: aceasta ar putea, pur și simplu, să pună capăt procedurii de predare atunci când deficiențele sunt de o asemenea amploare încât corespund *inexistenței* în statul membru emitent a unei autorități judiciare demne de acest nume.

17 Potrivit Curții, această reacție excepțională s-a întemeiat, „pe de o parte, pe articolul 1 alineatul (3) din decizia-cadru menționată, care prevede că aceasta nu poate avea ca efect modificarea obligației de respectare a drepturilor fundamentale și a principiilor juridice fundamentale, astfel cum sunt acestea consacrate la articolele 2 și 6 TUE, și, pe de altă parte, pe caracterul absolut al dreptului fundamental garantat de articolul 4 din cartă” [Hotărârea Minister for Justice and Equality (Deficiențele sistemului judiciar), punctul 45]. Potrivit aceleiași hotărâri, aceste motive se alătură celui reprezentat de articolul 47 al doilea paragraf din cartă, în măsura în care recunoaște dreptul la o instanță judecătorească independentă și, prin urmare, la un proces echitabil [Hotărârea Minister for Justice and Equality (Deficiențele sistemului judiciar), punctul 59].

18 Hotărârea Minister for Justice and Equality (Deficiențele sistemului judiciar), punctul 68; sublinierea noastră.

50. Soluția susținută de instanța de trimitere, oricât ar părea de sugestivă [19], nu este conformă cu cea oferită deja de Curte. În plus, astfel cum relevă Comisia în observațiile sale scrise, refuzul [20] de a executa *toate* mandatele europene de arestare emise de un stat membru ar determina, probabil, impunitatea pentru numeroase infracțiuni [21].

51. Guvernul Țărilor de Jos face și el referire la obligația de a preveni impunitatea. De asemenea, în ședință, guvernul belgian a subliniat că soluția propusă de instanța *a quo* ar putea aduce atingere drepturilor victimelor infracțiunilor pentru săvârșirea cărora este urmărită penal persoana vizată de un MEA [22].

52. Dintr-o altă perspectivă, acceptarea tezei instanței de trimitere ar putea fi înțeleasă ca o dezavuare a activității profesionale a *tuturor* judecătorilor Republicii Polone, care, în domenii atât de sensibile cum sunt cele care țin de dreptul penal, se străduiesc să recurgă la mecanismele de cooperare judiciară prevăzute de decizia-cadru. La riscul pe care îl implică pentru independența lor deficiențele sistemice sau generalizate amintite mai sus s-ar adăuga imposibilitatea de a participa, în calitate de autorități emitente sau de executare, la aceste mecanisme de cooperare intraeuropene.

53. În Hotărârea Minister for Justice and Equality (Deficiențele sistemului judiciar), Curtea a recunoscut că existența unei propuneri motivate a Comisiei, adoptată în temeiul articolului 7 alineatul (1) TUE, în scopul constatării de către Consiliu a existenței unui risc clar de încălcare gravă de către Republica Polonă a valorilor prevăzute la articolul 2 TUE, precum statul de drept, ar putea constitui, împreună cu alte elemente, un fundament suficient pentru a stabili existența unor deficiențe sistemice sau generalizate în statul membru menționat în legătură cu independența instanțelor sale [23].

54. Deși deficiențele constatate la data respectivă erau grave, Curtea a înlăturat posibilitatea ca autoritatea judiciară de executare să refuze în mod automat și nediferențiat executarea oricărui MEA emis de instanțele din Republica Polonă.

55. Motivul este că o astfel de soluție globală este rezervată pentru momentul în care Consiliul European *constată* în mod formal că statul membru emitent încalcă valorile prevăzute la articolul 2 TUE.

56. Potrivit Curții, „reiese din considerentul (10) al Deciziei-cadru […] că punerea în aplicare a mecanismului [MEA] *nu poate fi suspendată decât* în caz de încălcare gravă și persistentă de către unul din statele membre a principiilor enunțate la articolul 2 TUE, *constatată de Consiliul European* în aplicarea articolului 7 alineatul (2) TUE, cu consecințele prevăzute la alineatul (3) al aceluiași articol” [24].

19 Atractivitatea acesteia nu poate oculta totuși o anumită radicalitate. În cauza C-216/18 PPU, Minister for Justice and Equality (Deficiențele sistemului judiciar), poziția Comisiei cu privire la această chestiune, astfel cum a fost redată de avocatul general Tanchev în concluziile sale (EU:C:2018:517), era că, „chiar dacă s-a constatat că statul de drept în statul membru emitent este grav amenințat […], nu se poate exclude că pot exista contexte în care capacitatea instanțelor de a desfășura un proces cu independența necesară pentru a garanta respectarea dreptului fundamental consacrat la articolul 47 al doilea paragraf din cartă este prezervată” (punctul 108). Cu alte cuvinte, Comisia susține aceeași poziție la punctul 27 din observațiile sale scrise în cauza C-354/20 PPU.

20 În decizia de trimitere în cauza C-354/20 PPU, instanța *a quo* recunoaște că un răspuns afirmativ la întrebările sale ar presupune, *„de facto*, suspendarea schimburilor de predări cu Polonia până când legislația poloneză garantează din nou independența instanțelor emitente” (punctul 19).

21 Punctul 30 din observațiile sale scrise. Ministerul Public arată de asemenea că o astfel de generalizare ar putea conduce la situația în care sistemul de predare în ansamblul său să devină inaplicabil în cadrul Uniunii (punctul final din observațiile sale scrise).

22 Guvernul belgian a invocat Hotărârea Curții Europene a Drepturilor Omului (denumită în continuare „Curtea EDO”) din 9 iulie 2019, Romeo Castaño împotriva Belgiei (CE:ECHR:2019:0709JUD000835117), privind încălcarea dreptului garantat la articolul 2 din Convenția europeană a drepturilor omului (denumită în continuare „CEDO”) în cazurile în care statele nu își îndeplinesc obligația de cooperare, prin mecanismul MEA, pentru a pune autorul prezumat al unui omor și al altor infracțiuni la dispoziția justiției.

23 Hotărârea Minister for Justice and Equality (Deficiențele sistemului judiciar), punctul 69.

24 Hotărârea Minister for Justice and Equality (Deficiențele sistemului judiciar), punctul 70.

57. Putem fi de acord cu instanța de trimitere cu privire la faptul că, dacă împrejurările existente la data pronunțării Hotărârii Minister for Justice and Equality (Deficiențele sistemului judiciar) erau deja îngrijorătoare, datele ulterioare par să indice agravarea lor [25].

58. Astfel, pe lângă reformele legislative menționate în decizia de trimitere în cauza C-354/20 PPU, hotărârile cele mai recente ale Curții, la care face de asemenea trimitere această decizie [26], subliniază că deficiențele sistemice sau generalizate, apreciabile în ceea ce privește independența instanțelor din Republica Polonă, pot amenința drepturile fundamentale ale persoanelor care intră sub jurisdicția acestora.

59. În orice caz, revine instanței *a quo* sarcina de a stabili, recurgând la sursele pe care le are la dispoziție, dacă s-au amplificat deficiențele sistemice sau generalizate care în anul 2018 au determinat Curtea să admită, în mod excepțional și în anumite condiții, că autoritatea de executare a unui MEA poate refuza să îl pună în aplicare pentru alte motive decât cele prevăzute în mod expres în decizia-cadru.

60. Or, chiar dacă amenințarea la adresa independenței instanțelor poloneze s-ar fi putut agrava într-o asemenea măsură, nu este totuși posibilă suspendarea automată și nediferențiată a aplicării deciziei-cadru cu privire la oricare dintre mandatele europene de arestare emise de acestea.

61. Această soluție extremă nu depinde atât de numărul și de identitatea indiciilor care permit să se constate existența unui risc real de încălcare a drepturilor justițiabilului, cât de *calitatea* organului căruia îi revine sarcina de a efectua această constatare și de a acționa în consecință.

62. Autoritatea judiciară de executare a MEA este abilitată, potrivit Hotărârii Minister for Justice and Equality (Deficiențele sistemului judiciar), să refuze, după verificarea deficiențelor sistemice sau generalizate existente în statul membru emitent, predarea persoanei căutate dacă, ținând seama de situația sa personală, de natura infracțiunii care îi este imputată și de contextul factual care a motivat emiterea MEA, a dobândit convingerea că persoana respectivă se confruntă efectiv cu riscul încălcării dreptului fundamental care îi este garantat de articolul 47 din cartă [27].

63. În această ipoteză, instanța de executare va pune în aplicare decizia-cadru în modul în care, în conformitate cu jurisprudența Curții, aceasta trebuie interpretată pentru a concilia mecanismul MEA cu respectarea drepturilor fundamentale ale Uniunii.

64. Această interpretare menține principiul predării, chiar dacă acesta este corectat, în mod excepțional, prin refuzul aplicării sale atunci când, ținând seama de împrejurările specifice ale speței, există un risc real de încălcare a drepturilor persoanei căutate.

65. Dimpotrivă, a refuza în mod automat orice executare a MEA, odată apreciată gravitatea deficiențelor sistemice sau generalizate constatate în statul membru emitent, reprezintă neaplicarea pură și simplă a însești deciziei-cadru.

25 În documentul din luna septembrie 2020 privind situația statului de drept în Uniune, Comisia constată că, în Polonia, „[t]he reforms, impacting the Constitutional Tribunal, the Supreme Court, ordinary courts, the National Council for the Judiciary and the prosecution service, have increased the influence of the executive and legislative powers over the justice system and therefore weakened judicial independence". Commission Staff Working Document, *2020 Rule of Law Report*, Country Chapter on the rule of law situation in Poland [SWD(2020) 320 final].

26 În special Hotărârea din 19 noiembrie 2019, A. K. și alții (Independența Camerei disciplinare a Curții Supreme) (C-585/18, C-624/18 și C-625/18, EU:C:2019:982), și Hotărârea din 26 martie 2020, Miasto Łowicz și Prokurator Generalny (C-558/18 și C-563/18, EU:C:2020:234). De asemenea, Ordonanța din 8 aprilie 2020, Comisia/Polonia (C-791/19 R, EU:C:2020:277).

27 Avocatul general Tanchev, la punctul 113 din Concluziile prezentate în cauza C-216/18, Minister for Justice and Equality (Deficiențele sistemului judiciar) (EU:C:2018:517), înclina spre adoptarea propunerii Comisiei, care a sugerat „printre altele să se verifice dacă persoana care face obiectul mandatului european de arestare este un oponent politic sau dacă aceasta aparține unui grup social sau etnic care face obiectul unor discriminări. Comisia propune de asemenea să se examineze, printre altele, dacă infracțiunea pentru care persoana în cauză este urmărită este de natură politică sau dacă regimul aflat la putere a făcut declarații publice privind această infracțiune sau sancționarea sa. Considerăm că astfel de propuneri trebuie adoptate". În cazul mandatelor europene de arestare în discuție nu par să existe astfel de conotații.

66. Astfel cum am amintit deja, considerentul (10) al deciziei-cadru și jurisprudența Curții nu permit, în aceste ipoteze, neaplicarea pură și simplă a MEA. O asemenea neaplicare impune un act juridic specific: constatarea de către Consiliul European, în temeiul articolului 7 alineatul (2) TUE, a săvârșirii de către statul membru emitent a unei încălcări grave și persistente a valorilor statului de drept prevăzute la articolul 2 TUE.

67. În timp ce aprecierea deficiențelor sistemice sau generalizate poate justifica neexecutarea *ad casum* a unui MEA, numai constatarea formală de către Consiliul European a unei încălcări grave și persistente a valorilor prevăzute la articolul 2 TUE poate justifica neaplicarea nediferențiată a deciziei-cadru și, prin urmare, neexecutarea tuturor mandatelor europene de arestare emise de instanțele statului membru în cauză.

68. Fiecare dintre cele două ipoteze se bazează pe două ordini conceptuale diferite.

69. În prima ipoteză (decizie a autorității judiciare de executare), deficiențele se traduc printr-un *risc* a cărui întindere trebuie verificată de la caz la caz; de unde rezultă necesitatea ca instanța de executare să țină seama de împrejurările speciale ale cauzei cu care este sesizată.

70. În cea de a doua ipoteză (intervenție a Consiliului European), nu se mai poate vorbi despre riscuri, ci despre *încălcare* completă a valorilor prevăzute la articolul 2 TUE, care are drept consecință neaplicarea în general a deciziei-cadru.

71. Nu numai că într-un caz este vorba despre *riscul de încălcare* a drepturilor, iar în celălalt despre *încălcarea* principiilor prevăzute la articolul 2 TUE, ci, mai exact, în primul caz este vorba despre *deficiențe sistemice sau generalizate* constatate într-un regim de garantare a drepturilor care, din cauza acestor deficiențe, nu funcționează în modul prevăzut de ordinea juridică însăși, în schimb, în al doilea caz are loc însăși dispariția condițiilor în care un sistem judiciar poate proteja principiile statului de drept prevăzute la articolul 2 TUE.

72. În opinia noastră, deficiențele sistemice sau generalizate care ar putea fi identificate în raport cu independența instanțelor poloneze nu le privează pe acestea din urmă de caracterul lor de organe jurisdicționale. Ele își păstrează acest caracter [28] chiar dacă independența puterii judecătorești, înțeleasă ca ansamblu de organe care își exercită competența jurisdicțională, este amenințată de structuri guvernamentale (inclusiv prin exercitarea anormală a funcțiilor disciplinare). Aprecierea acestor deficiențe, oricât de grave ar fi, nu le poate priva de respectiva calitate [29].

28 În caz contrar, repercusiunile ar putea eventual să atingă alte domenii ale activității jurisdicționale, cum sunt cele care țin de cooperarea judiciară civilă sau de competența de a adresa întrebări preliminare (articolul 267 TFUE), rezervată unor instanțe judecătorești în adevăratul sens al cuvântului.

29 Prin urmare, aplicarea doctrinei stabilite de Curte în privința naturii judiciare a Ministerului Public în scopul emiterii unui MEA este în afara discuției. Pentru detalii, a se vedea Hotărârea din 27 mai 2019, OG și PI (Parchetele din Lübeck și din Zwickau) (C-508/18 și C-82/19 PPU, EU:C:2019:456). Lipsa de independență a unui minister public care poate primi instrucțiuni în temeiul dreptului intern nu corespunde unei *deficiențe sistemice sau generalizate* a regimului său instituțional, ci unei caracteristici proprii a regimului menționat, care îl împiedică să emită un MEA, dar nu și să acționeze în calitate de minister public. În schimb, lipsa generalizată de independență a instanțelor unui stat membru poate rezulta numai dintr-o deficiență a sistemului judiciar, întrucât Uniunea nu admite integrarea unor state ale căror instanțe nu sunt independente.

73. Desigur, astfel de deficiențe sistemice sau generalizate pot fi de o asemenea amploare încât să fie inevitabilă apariția unor îndoieli serioase cu privire la respectarea drepturilor fundamentale în statul membru emitent. Aceasta ar putea fi situația dacă regimul disciplinar al magistraților polonezi ar fi utilizat, în detrimentul independenței lor, ca o amenințare permanentă pentru a obține supunerea lor față de puterea executivă, fie prin încredințarea aplicării respectivului regim unor organe, inclusiv judiciare, care nu oferă garanțiile necesare [30], fie prin utilizarea căii disciplinare pentru a reprima acte jurisdicționale întru totul legitime [31].

74. Totuși, competența instanței de executare se rezumă strict la MEA asupra căruia este chemată să se pronunțe, iar aprecierea sa cu privire la deficiențele sistemice sau generalizate trebuie să privească eventuala lor incidență asupra acelui MEA. Prin urmare, decizia sa ar putea avea efect numai asupra executării MEA respectiv.

75. În schimb, decizia privind respectarea valorilor prevăzute la articolul 2 TUE se referă la situația generală a statului membru în cauză și este de competența exclusivă a Consiliului European, a cărui constatare formală cu privire la încălcarea acestei dispoziții afectează, așadar, aplicarea *integrală* a deciziei-cadru în privința statului membru menționat.

76. În cazul unei agravări a deficiențelor sistemice sau generalizate și în lipsa unei constatări formale a acestora de către Consiliul European, rechtbank Amsterdam (Tribunalul din Amsterdam) va trebui, așadar, să examineze extrem de riguros împrejurările MEA a cărui executare îi este solicitată [32] și nu este exonerat de obligația de a efectua această examinare în special.

77. Cu privire la acest aspect trebuie precizat că informațiile solicitate autorității judiciare emitente în temeiul articolului 15 alineatul (2) din decizia-cadru trebuie nu doar să fie pertinente pentru efectuarea acestei examinări speciale, ci și să se limiteze la cele pe care autoritatea judiciară emitentă este în mod rezonabil în măsură să le furnizeze [33].

78. În consecință, și în conformitate cu jurisprudența rezultată din Hotărârea Minister for Justice and Equality (Deficiențele sistemului judiciar), atât timp cât Consiliul European nu a constatat în mod formal o încălcare gravă și persistentă în statul membru emitent a principiilor prevăzute la articolul 2 TUE, „autoritatea judiciară de executare nu poate să se abțină, în temeiul articolului 1 alineatul (3) din [d]ecizia-cadru […], să dea curs unui [MEA] […] decât în împrejurări excepționale în care […] constată,

30 În Hotărârea din 19 noiembrie 2019, A. K. și alții (Independența Camerei disciplinare a Curții Supreme) (C-585/18, C-624/18 și C-625/18, EU:C:2019:982), la punctul 171, Curtea a statuat că revenea instanței de trimitere sarcina de a stabili dacă, după intrarea în vigoare, la 3 aprilie 2018, a ustawa o Sądzie Najwyższym (Legea privind Curtea Supremă), Camera disciplinară a Sąd Najwyższy (Curtea Supremă) putea fi calificată drept independentă și imparțială, verificând dacă „condițiile obiective în care a fost creată entitatea respectivă și caracteristicile acesteia, precum și modul în care membrii săi au fost numiți sunt de natură să dea naștere unor îndoieli legitime în percepția justițiabililor, referitoare la impenetrabilitatea acestei entități în privința unor elemente exterioare, în special a unor influențe directe sau indirecte ale puterilor legislativă și executivă, și la neutralitatea sa în raport cu interesele care se înfruntă și, astfel, pot conduce la o lipsă a aparenței de independență sau de imparțialitate a entității menționate care să fie de natură să aducă atingere încrederii pe care justiția trebuie să o inspire acestor justițiabili într-o societate democratică”. Prin Ordonanța din 8 aprilie 2020, Comisia/Polonia (C-791/19 R, EU:C:2020:277), Curtea a dispus suspendarea provizorie a aplicării anumitor dispoziții ale legislației poloneze care constituie temeiul competenței Camerei disciplinare a Sąd Najwyższy (Curtea Supremă) de a judeca procedurile disciplinare referitoare la judecători.

31 În Hotărârea din 26 martie 2020, Miasto Łowicz și Prokurator Generalny (C-558/18 și C-563/18, EU:C:2020:234), Curtea, în fața căreia a fost invocată existența unor dosare disciplinare împotriva unor judecători polonezi care au adresat întrebări preliminare, a statuat că „[d]ispozițiile naționale din care ar rezulta că judecătorii naționali se pot expune unor proceduri disciplinare ca urmare a faptului că au sesizat Curtea cu o trimitere preliminară nu pot fi astfel admise” (punctul 58).

32 În special, astfel cum am arătat deja, acesta trebuie să țină seama de situația personală a persoanei urmărite, de natura infracțiunii pentru care este urmărită și de contextul factual care a stat la baza emiterii MEA [Hotărârea Minister for Justice and Equality (Deficiențele sistemului judiciar), punctul 75].

33 Două dintre întrebările adresate autorității judiciare emitente în cauza C-354/20 PPU ar putea avea ca destinatar Sąd Najwyższy (Curtea Supremă). A se vedea punctul 17 din prezentele concluzii.

în urma unei aprecieri concrete și precise a speței, că există motive serioase și temeinice de a crede că persoana care face obiectul acestui [MEA] va fi expusă, în urma predării sale către autoritatea judiciară emitentă, unui risc real de încălcare a dreptului său fundamental la o instanță judecătorească independentă și, prin urmare, a substanței dreptului său fundamental la un proces echitabil”[34].

79. Din deciziile de trimitere reiese că instanța *a quo* nu are niciun motiv, dintre cele prevăzute de decizia-cadru, să refuze predarea celor două persoane căutate în cadrul acestor proceduri. În plus, având în vedere situația lor personală, natura infracțiunilor care le sunt imputate și contextul care a motivat MEA, ea exclude riscul unei ingerințe nejustificate în urmărirea penală aferentă.

80. Dacă situația se prezintă astfel, agravarea pe care este posibil să o fi suferit deficiențele sistemice sau generalizate ale regimului de independență a instanțelor poloneze nu abilitează instanța de trimitere să refuze executarea mandatelor europene de arestare în discuție.

2. Momentul relevant pentru aprecierea caracterului de instanță judecătorească independentă al autorității emitente a unui MEA

81. În cazul în care, astfel cum preconizăm, instanța de executare nu poate pune capăt procedurii de predare după constatarea unor grave deficiențe sistemice sau generalizate privind independența instanțelor din statul membru emitent fără a examina posibila incidență reală și efectivă a acestor deficiențe în împrejurările fiecărui MEA concret, considerăm că nu este relevant dacă agravarea acestor deficiențe a avut loc înainte sau după emiterea MEA.

82. Indiferent dacă agravarea acestor deficiențe a avut loc înainte sau după emiterea MEA, determinant este faptul că instanța emitentă (chemată să se pronunțe cu privire la soarta persoanei căutate, odată ce predarea acesteia a fost efectuată) își păstrează independența pentru a se pronunța, fără ingerințe externe, amenințări sau presiuni, cu privire la situația persoanei respective.

83. În ceea ce privește autoritatea care solicită predarea persoanei căutate, natura judiciară a procedurii prevăzute de decizia-cadru nu se încheie odată cu emiterea MEA.

84. Astfel cum reiese din articolul 15 din decizia-cadru, autoritatea judiciară de executare trebuie să fie în măsură să aibă în permanență un interlocutor *judiciar* în statul membru emitent, așa încât să se poată pronunța asupra predării pe baza unor informații suficiente și fiabile, furnizate direct de autoritatea judiciară emitentă.

85. Prin urmare, ținând seama de atingerea gravă adusă libertății pe care o implică desfășurarea procedurii de predare[35], se poate dovedi indispensabilă obținerea de informații suplimentare care să permită autorității judiciare de executare să stabilească exact care sunt împrejurările aflate la originea emiterii MEA și în special condițiile în care persoana căutată se va afla după predarea sa.

34 Hotărârea Minister for Justice and Equality (Deficiențele sistemului judiciar), punctul 73. Potrivit guvernului Țărilor de Jos, această abordare corespunde celei a Curții EDO, care acordă o atenție deosebită analizei împrejurărilor specifice pentru a stabili dacă există un risc concret ca lipsa de independență să se traducă printr-o denegare de dreptate flagrantă [Hotărârea din 17 ianuarie 2012, Othman (Abu Qatada) împotriva Regatului Unit, CE:ECHR:2012:0117JUD000813909, §§ 258-262, precum și Hotărârea din 9 iulie 2019, Kislov împotriva Rusiei (CE:ECHR:2019:0709JUD000359810, § 109]. La această jurisprudență făcea referire și avocatul general Tanchev în Concluziile prezentate în cauza C-216/18 (EU:C:2018:517, punctul 109), subliniind că, „[p]entru a verifica dacă există un risc real de denegare de dreptate flagrantă, [Curtea EDO] ține seama în practică nu numai de situația din țara de destinație, ci și de împrejurările specifice persoanei interesate”, invocând Hotărârea Curții EDO din 17 ianuarie 2012, Othman (Abu Qatada) împotriva Regatului Unit (CE:ECHR:2012:0117JUD000813909, punctele 272 și 277-279).

35 Aceasta poate implica privări de libertate de până la 120 de zile, astfel cum am precizat în Concluziile prezentate în cauzele OG (Parchetul din Lübeck) și PI (Parchetul din Zwickau) (C-508/18 și C-82/19 PPU, EU:C:2019:337, punctul 58).

86. Gradul ridicat de încredere pe care trebuie să îl aibă autoritatea judiciară de executare atunci când decide dacă predarea este relevantă poate fi oferit numai de o autoritate emitentă care nu și-a pierdut între timp calitatea de instanță independentă.

87. Autoritatea judiciară de executare trebuie să verifice atunci dacă, în împrejurările fiecăruia dintre MEA concrete care i-au fost adresate, dreptul la un proces echitabil al persoanei căutate poate fi repus în discuție în mod serios și efectiv. Și aceasta, repetăm, atât dacă deficiențele erau deja sistemice sau generalizate atunci când a fost emis MAE, cât și dacă ele au apărut ulterior și persistă la momentul eventualei predări a persoanei respective.

88. În primul caz, instanța de executare poate avea în mod legitim îndoieli cu privire la regularitatea emiterii MEA. În cel de al doilea caz, este posibil să aibă îndoieli cu privire la tratamentul aplicat persoanei căutate după predarea acesteia către organul judiciar emitent.

89. În ambele ipoteze, important este ca instanța de executare să evalueze măsura în care o împrejurare sau alta poate constitui un risc real pentru drepturile persoanei căutate în cazul în care predarea acesteia are loc.

90. Totuși, este adevărat că riscul *concret* de încălcare a articolului 47 din cartă ca urmare a lipsei de independență a autorității judiciare emitente este redus considerabil dacă aceasta din urmă era independentă la momentul emiterii MEA, chiar dacă (teoretic) a încetat să mai fie independentă ulterior.

91. De asemenea, acest risc este diminuat în cazul în care MEA este emis în vederea executării unei pedepse privative de libertate la care a fost condamnată persoana căutată într-un moment în care nu exista nicio îndoială cu privire independența instanței penale care a pronunțat sentința.

V. Concluzie

92. Având în vedere cele de mai sus, propunem Curții să răspundă rechtbank Amsterdam (Tribunalul din Amsterdam, Țările de Jos) după cum urmează:

„Articolul 1 alineatul (3) din Decizia-cadru 2002/584/JAI a Consiliului din 13 iunie 2002 privind mandatul european de arestare și procedurile de predare între statele membre, astfel cum a fost modificată prin Decizia-cadru 2009/299/JAI a Consiliului din 26 februarie 2009, trebuie interpretat în sensul că:

În lipsa unei constatări formale din partea Consiliului European, în temeiul articolului 7 alineatul (2) TUE, a unei încălcări grave și persistente de către statul membru emitent a valorilor prevăzute la articolul 2 TUE, autoritatea judiciară de executare nu poate refuza executarea unui mandat european de arestare decât după ce a verificat în mod concret și precis că, ținând seama de situația persoanei căutate, de natura infracțiunii care îi este imputată și de contextul factual care a motivat emiterea mandatului european de arestare în cauză, există motive serioase și temeinice să se creadă că persoana respectivă, în cazul în care va fi predată, va fi expusă unui risc real de încălcare a dreptului fundamental la un proces echitabil, garantat de articolul 47 din Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene.

Acest risc poate apărea atât în cazul în care deficiențele sistemice sau generalizate existau la momentul emiterii mandatului european de arestare, cât și în cazul în care acestea au intervenit ulterior emiterii mandatului și persistau la momentul predării eventuale a persoanei căutate.”